

ÎNCEPUTURILE EVULUI MEDIU ÎN VRANCEA. CULTURA DRIDU

Mădălina Stănescu

Unii arheologi înglobează toate descoperirile din secolele X - XIV, aparținând populației locale din interfluviul delimitat de Prut și Nistru, în așa numita *Cultura balcano - dunăreană*, termen prin care alți specialiști români și străini desemnează numai Cultura Dridu (secolele VIII - XI). Pentru această Cultură s-a mai folosit și denumirea de *Cultura carpato dunăreană, balcano - carpatică* sau *Cultura primului țarat bulgar*¹.

Săpăturile efectuate în ultimele decenii au vizat în mai mare măsură obiective arheologice din perioada de evoluție a Culturii Dridu, punându-se accent îndeosebi pe cercetarea arheologică a așezărilor, numărul necropolelor fiind redus.

La originea întregii dezvoltări a acestei culturi stă *Cultura daco - romană* și cea *provincială romano - bizantină*². Asemănările ce se pot constata pe arii geografice mai largi decât nordul și sudul Dunării, decurg din originea comună provincială bizantină. Elementele de Cultură romano - bizantină sunt răspândite atât la nordul, cât și la sudul Dunării. Conceptul de Cultură Dridu trebuie înțeles pentru mediile cu caracter rural ale secolelelor VIII - XI³.

¹ Victor Spinei, *Moldova în secolele XI - XI*, Editura Științifică și Enciclopedică, București 1982, p. 83.

² Eugenia Zaharia, *Săpăturile de la Dridu. Contribuții la arheologia și istoria perioadei de formare a poporului român*, Editura Academiei R. S. R., București 1967, p. 97.

³ *Ibidem*. <http://cimec.ro> / <http://muzeulvrancei.ro>

Situarea în timp a Culturii Dridu este făcută pe baza ceramicii, prin analogie cu descoperirile făcute la Dinogetia și Păcuiul lui Soare, unde s-au găsit alături de ceramică (asemănătoare cu cea descoperită la Dridu) și monede ⁴.

O a doua problemă legată de această Cultură o constituie apartenența ei etnică. Această problemă a provocat aprinse controverse în rândul specialiștilor, fără a se forma un consens al opiniilor exprimate. Soluțiile unilaterale, de felul celor prin care se apreciază ca exhaustiv rolul unei singure populații la geneza acestei culturi, ignoră știrile oferite de izvoarele scrise. De altfel, o unitate etnică a spațiului atât de vast în care este răspândită Cultura Dridu, înglobând regiuni foarte întinse de pe ambele maluri ale Dunării, este contrară realităților istorice. Se poate admite, după cum afirma Ion Nestor, că preponderența elementului romanic este mai mare la nordul fluviului, în timp ce între Dunăre și Balcani elementul dominant era cel slavo – bulgar ⁵. Cercetătorii bulgari socotesc că această Cultură este o creație slavo – bulgară, iar prezența ei la nordul Dunării se explică prin extinderea în secolele IX - XI a Țaratului Bulgar în aceste regiuni ⁶.

Cercetătorii români nu sunt de acord cu afirmațiile celor bulgari, descoperirile arheologice de la începutul anilor 1960, în zona de sud a României, confirmă această teorie. Între secolele VI - X, la nordul Dunării se constată complexe de locuire ale populației locale, de caracter romanic, care au intrat în contact cu slavii de la sud de Dunăre. Aceștia au împrumutat elemente de Cultură de la localnici - reprezentanții unei culturi și civilizații net superioare. Revelatoare sunt descoperirile de la Ipotești, Boziei - Cândești, Vadul Săpat, Izvorul, Târgșorul și de la numeroasele așezări de lângă București. Descoperirile din aceste localități aduc dovada existenței unei populații romanice locale, înainte și după instalarea slavilor în

⁴ *Ibidem* p. 135.

⁵ Victor Spinei, *op. cit.*, p. 85.

⁶ Eugenia Zaharia, *op. cit.*, p. 139.

regiunile Dunării. Aflate la nord și la sud de Dunăre, ele alcătuiesc fondul cultural din care se dezvoltă Cultura Dridu ⁷.

Grupul Dridu face parte din aspectele Culturii provinciale bizantine și nu este o creație proprie statului bulgar. Continuând a aduce argumente pentru a demonstra originea romano - bizantină a Culturii, se apelează la ceramică, atât prin formă și mai ales prin decor. Din punctul de vedere al originii, forma oalei Dridu, ca și decorul format din striuri orizontale continue sau distanțate, verticale sau în val, derivă din oala romană ⁸.

Identificarea culturilor existente între epoca romană și secolul al X - lea, culturi care sunt fondul etnic și cultural pe baza căruia s-a format Cultura Dridu, vor răspunde la semnele de întrebare legate de originea etnică a acesteia.

Existența Culturii Dridu la nordul cât și la sudul Dunării se explică prin fondul tracic comun care a existat în tot acest spațiu și pe care s-a petrecut romanizarea între secolele I - VII, proces continuat apoi de Imperiul roman de răsărit. Argumente majore pentru confirmarea continuității Culturii în țara noastră, se găsesc în așezarea de la Bratei (secolele V - VI). În spațiul Daciei și al celor două Moesii, romanizarea a avut drept rezultat dezvoltarea unei culturi comune. Peste acest fond etnic și cultural la sud de Dunăre s-au așezat slavii și bulgarii în secolele VI - VII. Aceștia au adoptat o Cultură ale cărei origini și începuturi, prin urmărirea continuității culturii materiale din secolul al II - lea până în secolul al XIV - lea, sunt cu câteva sute de ani mai vechi decât apariția lor la Dunăre. În această perioadă, pe tot teritoriul țării noastre se dezvoltă Cultura Dridu ⁹.

Așezările Culturii Dridu sunt situate de obicei pe terasele inferioare ale râurilor, pe pantele joase din preajma unor dealuri, pe

⁷ *Ibidem*, p. 144.

⁸ *Ibidem*, p. 147.

⁹ *Ibidem*, p. 165.

podişurile şi în hârtoapele scunde, rar pe terasele medii ¹⁰. Sunt de obicei nefortificate, de tipul satelor şi târgurilor, uneori chiar aglomerări de sate şi chiar început de viaţă urbană - exemplul cel mai elocvent fiind cetăţile de la Dunăre.

Ca locuinţă, populaţia Culturii Dridu folosea bordeiul şi semibordeiul, locuinţele de suprafaţă fiind foarte rare. Forma locuinţelor era dreptunghiulară, pătrată, rectangulară şi, mai rar, forma rotundă. Dimensiunile sunt cuprinse între 3 – 8 m (caz rar întâlnit), media fiind de 4 / 4 m.

Bordeiele erau prevăzute cu vatră şi unele cu cuptor. Vatra era aşezată de regulă într-un colţ, având dimensiuni mari, aproape 1 m, forma rotundă, înconjurată de pietre. Aşezările erau prevăzute cu podea din lut bătut ¹¹.

Bordeiele din faza a doua a Culturii au dimensiuni mai mici, laturile având aproximativ 3,5 m şi adâncime cuprinsă între 0,5 m şi 0,8 m, formele fiind aceleaşi.

La toate fazele Culturii, locuinţele erau înălţate de pe margini cu stâlpi groşi pe care se sprijinea acoperişul. Gropile bordeielor sunt săpate în trepte cu pereţii uşor înclinaţi, forma fiind mai strâmtă la fund, scopul urmărit era o rezistenţă mai mare a pereţilor.

Diferenţa dintre cele două nivele de locuire a aşezărilor Dridu constă în instalaţiile pentru foc. În cele din perioada mai veche se găsesc vetre iar în cele din perioada mai recentă se găsesc pietrare. O altă deosebire constă în faptul că pentru bordeiele din primul nivel, podeaua este lutuită ¹².

Pietrarele sunt construite la suprafaţă, având forma unui cub de pietre ridicat pe o talpă din pietre mari aşezate pe trei laturi, folosind drept vatră locul cuprins între pietre.

¹⁰ Ioan Mitrea, *Cultura Dridu între Carpaţi şi Siret*, în *Carpica*. Culegere de studii şi comunicări, Bacău, 1972, p. 117.

¹¹ *Ibidem*, p. 119.

¹² *Ibidem*, p. 120.

Necropolele sunt prezente în toate aşezările Culturii, numărul lor diferă de la o zonă la alta. Dacă pentru teritoriul Munteniei şi zona Dunării acestea sunt destul de răspândite, în Moldova numărul acestora este mic. Necropolele sunt de incineraţie şi de inhumăţie. Cele de incineraţie sunt puţin numeroase şi apar pentru etapa cea mai timpurie a Culturii, iar cele de inhumăţie predomină în etapele următoare ¹³. Înhumările erau făcute ori în poziţie chircită, ori în poziţie întinsă, orientate după ritual creştin. În gropi ovale sau rectangulare, cenotafe şi tumuli. Inventarul mormintelor este destul de bogat. Cele mai frecvente obiecte descoperite sunt fragmentele ceramice, catarama, aplice, butoni, cercei, inele, piese de harnaşament, cuţite.

Ceramica Culturii Dridu este de origine romană, fapt dovedit de forma şi decorul vaselor, şi cuprinde două grupe, notate cu grupa A şi grupa B.

Vasele din prima categorie sunt din pastă cu nisip mult şi pietricele, lucrate la roata înceată de mână, prezentând uneori şi ocră roşu. În interiorul vaselor se pot observa urmele instrumentului din lemn cu care au fost neteziţi pereţii. Ornamentarea ceramicii este formată din incizii realizate cu ajutorul unui pieptene care lasă în pasta moale a suprafeţei vasului benzi de şanţuleţe mai late sau mai fine. Elementele care formează ornamentica sunt trei striuri orizontale, verticale sau oblice, benzile în val şi împunsăturile, toate făcute cu acelaşi instrument. Din aceste trei, doar striurile orizontale şi benzile în val pot forma singure decorul unui vas, în timp ce împunsăturile se găsesc în asocieră ¹⁴.

Striurile orizontale sunt nelipsite la toate nivelele şi fazele Culturii Dridu, ele acoperind întreaga suprafaţă a vasului. Acestea pot constitui singure decorul vaselor.

¹³ Victor Spinei, *op. cit.*, p. 85.

¹⁴ Valeriu Sârbu, *Consideraţii privind tipologia şi terminologia ceramicii locale din secolele IX - XI, zona Dunării de jos*, în *Studii şi comunicări*, vol. III, Focşani, 1980, p. 94 - 95.

O altă caracteristică a Culturii îl constituie și decorul realizat din striuri orizontale peste care s-au trasat linii în benzi verticale sau oblice.

Un ultim element caracteristic îl constituie benzile de împunsături sau trăsături mai late, făcute de dinții pieptenului sau cu roțița dințată, acestea nu apar niciodată singure pe vas ¹⁵.

Grupa B a ceramicii cuprinde vase cu torți sau fără torți și sunt lucrate din pastă fină, fără nisip, lustruite și decorate cu linii verticale, oblice sau în rețea. Se mai întâlnește și decorul format din benzi de linii incizate, orizontale sau în val, caneluri sau dungi în relief. Pentru această grupă de vase au fost notate patru forme principale:

a) vase fără torți - oale

b) vase scunde, de formă globulară, cu două torți mici așezate între gât și umăr

c) amfore - vase cu două torți care coboară de pe gâtul înalt, cilindric cu umeri rotunzi ca o cupolă

d) cana cu o toartă

Decorul grupei B cuprinde patru tipuri:

1) decor format dintr-o rețea de linii lustruite cuprinse între benzi de linii incizate

2) decor cu linii lustruite, uneori cuprinse între benzi din câteva linii incizate

3) amforele nu prezintă decor complex ci doar linii lustruite, verticale sau în rețea

4) decor format din linii incizate continui făcute cu pieptenele, asemănător celui din grupa A ¹⁶.

¹⁵ Dan Gh. Teodor, *Contribuții la cunoașterea Culturii Dridu pe teritoriul Moldovei*, în *Studii și Cercetări de Istorie Veche*, (în continuare se va cita: S.C.I.V.), numărul 2, Tomul 19, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1968, p. 268 - 269.

¹⁶ Eugenia Zaharia, *op. cit.*, p. 85 - 86.

Uneltele

Metalurgia fierului este atestată în așezările acestei Culturi atât prin descoperirea bucăților de zgură sau chiar a lupelor de fier, cât și prin bogăția obiectelor. Cele mai des întâlnite obiecte din fier sunt uneltele agricole, agricultura fiind ocupația principală a acestor comunități ¹⁷. Dintre acestea amintim secerile, brăzdarele, cuțitele de plug, cuțite pentru vie, dar și alte obiecte din fier precum cuie, săgeți, verigi, cuțite, scări de șa ¹⁸. Descoperirea lupelor din fier sau a bucăților de zgură în așezări, atestă prelucrarea locală a minereului, o altă ocupație a acestor comunități ¹⁹.

Din bronz, alamă sau argint erau prelucrate obiectele de podoabă întâlnite atât în așezări cât și în necropole. Dintre acestea amintim brelocuri de pandantive, cercei, inele, butoni. Destul de rare pentru această perioadă sunt obiectele din sticlă, material folosit pentru fabricarea mărgelilor.

Un alt material folosit de comunitățile Dridu pentru confecționarea obiectelor de uz casnic era osul. Din el se fabricau împungătoare, mânerle, fluier, ace. Alături de aceste obiecte din os s-au găsit numeroase fusaiole din lut de formă cilindrică aplatizată sau bitronconică, unele fiind ornamentate ²⁰.

Legăturile comunităților Dridu, cu lumea bizantină sunt ilustrate de descoperirile **monetare**, care, deși rare, punctează cu certitudine o activitate economică dezvoltată cu aceasta. Monedele care au circulat sunt în majoritatea cazurilor din bronz. Pe teritoriul Vrancei singurele descoperiri monetare din această perioadă s-au făcut

¹⁷ Ioan Mitrea, *op. cit.*, p. 121.

¹⁸ Dan Gh. Teodor, *op. cit.*, p. 238.

¹⁹ Gheorghe Constantinescu, *Unelte folosite pe teritoriul județului Vrancea în sec. IV - XII, în Vrancea Studii și comunicări*, vol. VIII - X, Focșani, 1991, p. 112.

²⁰ *Ibidem*, p. 139.

întâmplător în zona Panciu, și sunt date începând cu secolul al XI - lea până în secolul al XIV – lea ²¹.

Cele două **ocupații** principale ale comunităților Culturii Dridu erau agricultura și creșterea animalelor. Fragmentele de seceri, brăzdare și de râșnițe din piatră, alături de pleava și paie tocate folosite la fabricarea chirpicilor, dovedesc o practică regulată a agriCulturii. Creșterea animalelor, ca și ocupație principală, este susținută de numărul semnificativ de oase de cornute mari și mici, porcine, găini și găște descoperite în fiecare locuință ²². Torsul și ȧesutul erau ocupații casnice, răspândite în toată zona de extindere a Culturii, fapt dovedit de prezența fusaioloelor în locuințe.

Printre meșteșugurile specializate și avansate, metalurgia fierului și olăritul sunt cel mai bine documentate.

Toate aceste caracteristici, subliniate mai sus, sunt bine reprezentate în întreaga zonă de Curbură a Carpaților, numărul descoperirilor arheologice trecând de 42 de puncte, așezări și necropole.

În zona Vrancei, așezările Culturii Dridu erau răspândite pe toate treptele de relief. Cele mai importante descoperiri s-au făcut la Bârsești și Spulber - pentru zona de munte, la Budești, Dragosloveni. Domnești și Jariștea în zona colinară pe terasele inferioare ale apelor. La Adjutul Vechi, Vârteșcoiu, Crucea de Sus - Panciu, Lespezi Homocea, așezările apar pe terasele superioare ale apelor, iar în zona de șes, unde regăsim faza finală a Culturii, la Răstoaca, Câmpineanca, Gugești, Tâmbioești, Obrejița, Voietin ²³.

Tipurile de locuințe nu diferă de la o zonă la alta, ele sunt aceleași pentru toate regiunile în care este atestată cultura.

La **Spulber** și la **Bârsești**, au fost descoperite întâmplător nivele de locuire încadrate cronologic cu ajutorul fragmentelor

²¹ Anton Paragină, *Piese din secolele XI - XIV descoperite în zona de Curbură a Carpaților*, în *Musaioș*, vol. IV, partea I, Buzău, 1994, p. 223.

²² Eugenia Zaharia, *op. cit.*, p. 164.

²³ Anton Paragină, *op. cit.*, p. 34.

ceramice în secolele IX - XI. Nu au fost efectuate cercetări sistematice²⁴.

La **Budești** au fost descoperite întâmplător, în 1964, câteva piese din fier - două brăzdare de plug, o scară de șa, trei cuțite de plug, un cârlig și o bară de fier. În 1978, în apropierea locului unde a fost descoperit tezaurul de unelte, au apărut numeroase fragmente ceramice cu decor striat sau în rețea, fragmente de conductă, cărămizi, dar și urmele unei locuințe, care după formă și dimensiuni este un bordei. Locuința era prevăzută cu cuptor. Piese descoperite în cele două puncte își găsesc analogii în așezările de la Dridu. Bucov. București, Dragosloveni, Răstoaca, Dinogetia.

Principalele ocupații ale locuitorilor din Budești, după cum o arată piesele descoperite, erau agricultura și prelucrarea metalelor, nefiind străini nici de creșterea animalelor.

Așezarea se încadrează cronologic între secolele IX - XI, perioada de înflorire a Culturii Dridu²⁵.

Dragosloveni. În 1963 în urma unor lucrări agricole a fost descoperit, pe terasa mijlocie a malului drept al râului Râmna, un depozit de unelte și arme din Evul Mediu timpuriu. Obiectele descoperite - 60 de piese - întregi sau fragmentare, sunt unelte agricole, unelte de fierărie, arme și piese de harnașament.

Obiectele nu au făcut parte din inventarul vreunui bordei sau atelier meșteșugăresc, ele formau un depozit aflat în cadrul așezării feudale timpurii. În apropiere de locul descoperirii lor existau complexe din epoca feudală timpurie, fapt confirmat de descoperirea în punctul „La Aguzi” a unei așezări de secol X, pe baza ceramicii cu decor din linii orizontale asociate cu grupuri de linii verticale sau oblice dispuse din loc în loc pe umărul vasului, dar și unele fragmente dintr-o conductă de apă. Un alt indiciu este și descoperirea unor

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ Gheorghe Constantinescu, *Descoperiri arheologice din secolele IX - XI pe teritoriul localității Budești*, în *Studii și comunicări*, vol. III, Focșani, 1980, p. 71.

fragmente de ulcioare amforoidale lucrate din pastă fină, specifice secolului al X -lea.

Numărul mare de piese descoperite, brăzdare de plug, cuțite de plug, nicovale, topoare de luptă, piese de harnașament, demonstrează gradul ridicat de dezvoltare la care ajunsese meșteșugul prelucrării fierului și agricultura în secolul al X - lea pe teritoriul țării noastre și mai ales în zona cuprinsă între Munții Vrancei și Siret ²⁶.

Cu ocazia unor lucrări agricole în satul **Jariștea**, au fost descoperite întâmplător două piese din fier, un cuțit de tăiat la vie și un topor. Cuțite asemănătoare au mai fost descoperite și în alte așezări din Moldova fiind încadrate cronologic între secolele X - XI, iar toporul după dimensiune, forma și modul de prindere al cozii este atribuit secolului al XI - lea. Descoperirea acestor piese au o importanță deosebită deoarece atestă ca ocupație principală viticultura, ocupație care se menține până în zilele noastre ²⁷.

La **Adjudul - Vechi** a fost descoperit întâmplător un nivel de locuire contemporan Culturii Dridu. Cea mai semnificativă piesă descoperită este un engolpion din bronz cu inscripția în limba greacă „Sfântul Gheorghe” datată din secolele X – XI ²⁸.

În satul **Vârteșcoiu**, cu ocazia înființării carierei de argilă au fost descoperite unele vestigii arheologice aparținând Epocii bronzului și feudalismului timpuriu. Primele cercetări sistematice au început în 1986 pe terasa superioară dreaptă a râului Milcov, unde, pe un promotoriu de peste 2 ha, au fost evidențiate mai multe nivele de locuire începând din Neolitic până în Evul mediu timpuriu. Cel mai

²⁶ Maria Comșa, Gh. Constantinescu, *Depozitul de unelte și arme din Epoca feudală timpurie descoperit la Dragosloveni*, în *S.C.I.V.*, tomul 20, vol. 3, Editura Academiei R. S. R., București, 1969, p. 433 - 434.

²⁷ Anton Paragină, *Două piese de metal din feudalismul timpuriu descoperite în comuna Jariștea, județul Vrancea*, în *Studii și comunicări*, vol. I, Focșani, 1978, p. 82 - 83.

²⁸ Alexandru Artimon, Anton Paragină, *Descoperirile arheologice de la Adjudul Vechi și semnificația lor istorică*, în *Vrancea. Studii și comunicări*, vol. IV, Focșani, 1981, p. 150.

semnificativ strat de Cultură aparține Epocii bronzului cu trei nivele de locuire²⁹.

Peste stratul de Cultură din Epoca bronzului se suprapune un strat de Cultură sporadic, care aparține feudalismului timpuriu, mai exact secolele XI - XIII. Au fost identificate cinci locuințe adâncite. Locuințele au forma rectangulară cu colțurile rotunjite și sunt prevăzute cu vatră, doar unul din bordeie are și cuptor. Materialul arheologic descoperit este alcătuit din: - fragmente ceramice aparținând unor vase borcan de mici dimensiuni, amfore, lucrute la roată din pastă de bună calitate cu decor constând din linii paralele incizate pe pântecul vasului; numeroase cuie din fier; o lamă de cuțit; un vârf de săgeată; zgură din fier și câteva zale³⁰.

Materialul arheologic descoperit în cele cinci locuințe își găsește analogii la Dunărea de Jos și la Păcuiul lui Soare³¹.

În zona **Panciu** au fost descoperite întâmplător opt monede, bătute din bronz, de formă schifată. Monedele se încadrează cronologic pe o perioadă relativ scurtă, secolele XI - XIV. Descoperirea monedelor bizantine în această zonă demonstrează faptul că relațiile cu lumea bizantină nu au fost întrerupte în timpul ultimilor migratori³².

Așezarea de la **Lespezi Homocea** a fost descoperită cu ocazia unor cercetări de salvare și se încadrează cronologic între secolele VIII - IX. Săpăturile efectuate cu această ocazie au dus la dezvelirea unei locuințe de tip bordei de formă rectangulară, având un cuptor din piatră. Inventarul descoperit este format din ceramică lucrată cu mâna și ceramică lucrată la roată. Decorul este simplu format din benzi de striuri drepte și vălurite. Pe baza ceramicii descoperite și a formei

²⁹ Victor Bobi, Anton Paragină, *Șantierul arheologic de la Vârteșcoiu - Cercetările din anii 1986 - 1988*, în *Vrancea. Studii și comunicări*, vol. VIII - X, Focșani, 1991, p. 46.

³⁰ *Ibidem*, p. 47.

³¹ *Ibidem*, p. 48.

³² Anton Paragină, *Piese din secolele XI - XIV descoperite în zona de curbură a Carpaților*, în *Mousaios*, vol. IV, partea I, Buzău 1994, p. 223.

bordeiului, aşezarea aparţine primei etape a Culturii Dridu, secolul IX³³.

În localitatea **Câmpineanca**, cu ocazia desfundării unui teren în vederea plantării cu viţă de vie, s-au descoperit întâmplător câteva obiecte din fier şi mai multe fragmente ceramice. În 1973 au început cercetările sistematice la Câmpineanca în locul care părea a fi o aşezare Dridu. Au fost descoperite locuinţe de tip bordei, care erau prevăzute cu cuptor sau pietrar. Inventarul descoperit în locuinţe şi în stratul de Cultură este numeros şi constă în fragmente ceramice, lucrute la roată, fragmente de cărămizi, un cuţit, o săgeată, bucăţi de zgură de fier, fusaiole, o nicovală, un topor de luptă³⁴.

Ceramica cuprinde două categorii: vase fără torţi ornamentată cu motive realizate cu pieptenele formând striuri, benzi în val şi împunsături şi o a doua categorie, vase cu sau fără torţi lucrute din pastă fină decorate cu linii lustruite şi mai rar cu linii incizate sau caneluri. Cele mai importante fragmente ceramice găsite sunt şase funduri de vase care au ştile în relief. Pe unul din fundurile de vase apare o ştilă în formă de stea care apare şi pe ceramica descoperită la Dridu³⁵.

În urma analizei materialului descoperit se pare că locuitorii acestei aşezări se ocupau cu agricultura, creşterea animalelor, prelucrarea fierului şi confecţionarea ceramicii. Întregul complex cercetat, analiza tipului de locuinţă, a ceramicii, a uneltelor încadrează aşezarea în perioada de înflorire a Culturii Dridu (secolele X - XI) şi îşi găseşte analogii în aşezarea de la Dridu³⁶.

Se pare că în secolele IX - X, în zona oraşului **Focşani** a existat o fortificaţie. Existenţa aşezărilor Dridu de jur împrejurul

³³ Ioan Mitrea, *Cercetări arheologice privind secolele IV - XI în judeţul Vrancea*, în *Vrancea Studii şi comunicări*, vol. I, Focşani, 1978, p. 51 -52.

³⁴ Ioan Mitrea, Victor Nămoleşanu, *Cercetări arheologice în aşezarea de la Câmpineanca*, în *Studii şi cercetări ştiinţifice*, (Seria istorie - filologie), Bacău, 1974, p. 61.

³⁵ *Ibidem*, p. 67.

³⁶ *Ibidem*, p. 69.

Focșaniului, a descoperirilor întâmplătoare încadrate cronologic între secolele IX - XI prezintă o analogie de situație cu descoperirile de la Slon - Prahova, Bucov - Ploiești, București, Radovanu ³⁷. Se presupune că această fortificație avea ca funcție principală păzirea unui drum comercial care făcea legătura Moldovei cu Dunărea. În apropierea Focșaniului acest drum se despărțea în trei ramuri. Prima ramificație se îndrepta spre sud vest, către București și mai jos spre Dunăre, a doua mergea spre sud - est până la confluența râului Buzău cu Siretul unde se despărțea în două, prima mergând spre Brăila, iar a doua făcea legătura cu cetățile de la Dunăre. Capidava, Arubbium, Beroe, ajungând până la Durostorum. A treia ramificație mergea spre Galați ³⁸.

În ansamblul lor, cercetările arheologice din județul Vrancea, la care ne-am referit, vin să puncteze, cu dovezi de necontestat, o continuitate de viață a populației autohtone, din epoca cristalizării romanității orientale, secolele IV - VI, până târziu, în secolele X - XI, când poporul român era pe deplin constituit ³⁹.

Pentru zona județului Vrancea se pare că principalele activități ale comunităților Culturii Dridu erau agricultura și prelucrarea fierului. Această populație își valorifica surplusul de cereale și animale lumii sud - dunărene, acest lucru fiind demonstrat de monede și ceramica de influență romană descoperite în așezări. Practicarea agriCulturii în această zonă a fost posibilă datorită organizării social economice superioare a obștii sătești autohtone. Aceasta, spre deosebire de populațiile migratoare rămase până târziu gentilece, erau

³⁷ Maria Comșa, *Un drum care lega ținutul Vrancei de Dunăre și existența unui cnezat pe Valea Putnei în secolele IX - X, în Vrancea. Studii și comunicări*, vol. V - VII (1982 - 1984), Focșani, 1984, p. 39 - 40.

³⁸ *Ibidem* p. 41.

³⁹ Ioan Mitrea, *Cercetări arheologice privind secolele IV - XI în județul Vrancea*, în *Vrancea. Studii și comunicări*, vol. I, Focșani, 1978, p. 59 - 60.

constituite teritorial pe criteriul proprietății private liberă și al proprietății comune⁴⁰.

În această perioadă satele se mutau destul de des de pe o vatră pe alta, revenind totuși după un anumit număr de ani pe același perimetru. Deplasările se făceau cu scopul găsirii de noi pământuri arabile.

Numeroasele descoperiri arheologice din județ atribuite Culturii Dridu, relevă stadiul dezvoltat al organizării social-economice a comunităților locale și producției, datorată creșterii animalelor, agriCulturii și meșteșugului prelucrării fierului. Toate acestea confirmă sedentarismul populației românești, pe deplin cristalizate, în zona Vrancei în secolele IX - XI.

⁴⁰ Gheorghe Constantinescu, *Unelte folosite pe teritoriul județului Vrancea...*, p. 114.